

המשך דבר העוזר

וכעין זה כתב ה'כתב סופר' (בדרוש הספד לו' אדר תר"ה): כבר נתקשו למה נסמך דוקא לפרה אדמה ולא לשאר קרבנות, ונראה לבאר, הנה זה חסד אלוקי שחס על הדור שלא לענש כל הדור על רעתם, נוטל צדיק אחד לכפר עליהם כקרבן צבור, ומיתת הצדיק תועלת לדור. אבל התועלת לאלו שבעוד הצדיק בחיים לא למדו ממדותיו, לא אבו הלוח בדרכיו ולא שמעו לקול תוכחתו, ורק מיתתו מכפר עליהם. היראים וחרדים על דבר ה' שלמדו ממנו ושמעו לקולו, הצית אש אהבת ה' בקרבם - אלו מיתתו מכפרת עליהם, מכל מקום ההזק יותר מתועלת, כי הולכים לאחוריהם ביראת ה' ובתורתו שינקו בעודו עמם. ופרה אדמה היא חקה המטהרת טמאים ומטמאת טהורים, וזה דמיון מיתת צדיקים לפרה אדמה, אלו שטמאו נפשם ושלחו בעולתה ידיהם ולא הלכו בדרכי הצדיק - אלו מטהרים במיתת הצדיק, אבל הטהורים, יראי ה' - טהרתם מתמעטת, שאין להם מנהיג לזרזם על עבודת ה'.

ללמדנו, כשם שאהרן הפנה הדליק את המנורה כדי להאיר את ההיכל (ולדליק את נשמות ישראל בכל בקר), כך הצדיקים בחייהם - ואפילו במיתתם - מאירים את נשמות ישראל ומזככים אותן. מיתת מרים הסמוכה לפרה אדמה מלמדת אותנו שהקדשה אינה נעלמת, אלא הופכת לחכ מכפר ומטהר שפועל בתוכנו, אם רק נשכיל לפתח את הלב וללכת ברגש בעקבותיהם.

חקת - תוכן ענייני הפרשה

- א. מצות "פרה אדמה" - אפן עשית 'מי חטאת', סדר טהרת אדם שנטמא בטמאת מת דיני המת וטמאת מת (שמטמא אדם, כלים ואהל המת) (ט"ו).
- ב. עם ישראל מגיע למדבר צן. מיתת מרים, נסיון מי מריבה - הוצאת מים מן הסלע, וענשם של משה ואהרן שלא להכנס לארץ ישראל (כ', א-ג).
- ג. משה מבקש מאדם לעבר דרך ארצו (שולח מלאכים), ומלך אדם סרב, ובני ישראל הלכו מסביב לאדם (כ', ד-כ"א).
- ד. פטירת אהרן בחר ה', ויבכו בני ישראל את אהרן 30 יום (כ', כ"ב-כ"ט).
- ה. חקמה - מלך ערד נלחם בישראל, ישראל התפללו ונדרו שיתנו את השלל לה', וה' נתן אותם בידי ישראל (כ"א, א-ג).
- ו. "ויסעו מהר החר" - תלונות בני ישראל על הלחם והמים, ה' שולח בעם נחשים, משה נושא תפלה לה'. וצווי ה' לעשות נחש נחשת, ומי שהביט בו נפא (כ"א, ד-ט).
- ז. מסעי בני ישראל והנס בנחלי ארנון (כ"א, י-ט"ז).
- ח. "אז ישיר ישראל" - שירת הבאר (כ"א, י"ז-כ).
- ט. ה' נותן את סיחון מלך האמרי ואת עוג מלך הבשן, בידי עם ישראל (כ"א, כ"א-ל"ה).
- י. בני ישראל חונים בערבות מואב מעבר לירדן ירחו.

דבר העוזר

פרשתנו פותחת במצות פרה אדמה, ובהמשך מופיעה מיתת מרים הנביאה שנאמר (כ, א): "ויבואו בני ישראל... ותמת שם מרים". ואומר רש"י שמביא מהגמרא (מועד קטן כ"ח.) למה נסמכה מיתת מרים לפרשת פרה אדמה, לומר לך: מה קרבנות מכפרין אף מיתת צדיקים מכפרת.

ותמה ה'כלי יקר': למה לא נסמכה מיתת צדיקים לשאר קרבנות, אלא רק לפרה אדמה? ותרץ: דוקא לפרה, כי באמת אינה קרבן, שמצינו שקראה הכתוב 'חטאת' (במדבר י"ט, ט), אבל העקר הוא כשם שהפרה באה לקנח צואת בנה (מעשה העגל שהחזיר את המיתה לעולם), כך הצדקת (מרים), אם כל חי, במיתתה מקנחת צואת תולדותיה.

המדרש (ויקרא רבה, פרשה כ', פסקה י"ב ובגמרא מועד קטן), אומר: "למה נסמכה מיתת בני אהרן ליום הכפורים? ללמדך שכשם שיום הכפורים מכפר, כך מיתת צדיקים מכפרת".

וכן מובא בגמרא (מגלה ט"ו.) הצדיק אבד - לדורו אבד, מפני שהצדיק מגן על הדור, ועל ידו בא שפע טוב לכל הדור, כפי שמובא בגמרא (ברכות י"ז: תענית כ"ד:) כל העולם כלו נזון בשביל חנינא (בן דוסא) בני, וגם מביא אור גדול וקדושה רבה לאנשים המתקדשים ומטהרים.

מספר בגמרא (בבא מציעא פ"ה) שישוריו של רבי חיאי הגנו על כל הדור מפני פרענות. כשצדיק סובל או מסתלק, הנזכויות שלו "עומדות בפרץ" ומבטלות גזרות קשות מעם ישראל. על יאשיהו המלך נאמר שבמיתתו הוא כפר על עוונות הדור שמנעו את חרבן בית המקדש בימיו. הוא היה "צדיק גמור" שמיתתו בקרב מנעה מהרעה להגיע לכלל העם.

מובא בדברי המדרש בסדר עולם רבה (פרק כ'), שלאחר שאלוהו הנביא עלה בסערה השמימה, פסקה רוח הקדש מהנביאים שהיו באותו דור (מבני הנביאים), או לפחות נתמעטה מאוד... זה נלמד מהפסוק במלכים (ב' ב', ט"ו): "ויראהו בני הנביאים אשר ביריחו מנגד ויאמרו נחה רוח אליהו על אלישע".

חז"ל מסבירים כי עד אותו רגע, רוח הנבואה היתה נפוצה בקרב "בני הנביאים" (תלמידי הנביאים), אך ברגע שאלוהו עלה, הכוח הרוחני הזה "התרכז" אצל אלישע, ושאר הנביאים חשו בירידה משמעותית ביכולתם הנבואית.

ואמרו בגמרא (יומא ל"ט): משמת שמעון הצדיק נמנעו הכהנים מלברך בשם ה', שמיתת צדיקים, אף שהיא מכפרת על הדור ומצילה הרבה רשעים שהתחילו מיתה (זהו שמות י', ב') והיא טובה לרשעים - אבל רעה גדולה היא לכשרים שבדור, שנתמעט שפע קדשה וטובה בעולם הזה, והוא כענין הפרה שמטהרת הטמאים ומטמאת הטהורים. וזה מה שכתב הנביא ישעיה: 'הצדיק אבד ואין איש שם על לב ואנשי חסד נאספים באין מבין כי מפני הרעה נאסף הצדיק' (נ"ז, א), ענינו - כמו שטעם פרה אדמה נעלמה, והיא חקת התורה שמטהרת הטמאים ומטמאת הטהורים, כן מיתת הצדיקים - לא נתן להבין, כי אנשים הפשרים נקראים אנשי חסד נאספים, נתמעט מהן שפע קדשה וטובה, והיא מכפרת על עוון הדור (פנים פות').

“יֵעָן לֹא הָאֲמִנָתָם בִּי לְהַקְדִּישֵׁנִי לְעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל...” (כ', י"ב) - בִּזְכוּת הַפְּרִשְׁת חֻלָּה

מִפְּרֵשׁ רַשִׁ"י: "שָׂאֵלוּ דְבַרְתָּם אֶל הַסֵּלַע וְהוֹצִיא, הֵייתִי מִקְדָּשׁ לְעֵינֵי הָעֵדָה, וְאוֹמְרִים מִה סֵלַע זֶה, שְׂאִינוּ מִדְּבַר וְאִינוּ שׁוֹמְעִים וְאִינוּ צָרִיךְ לִפְרֹנְסָה, מְקִיָּם דְּבוּרוֹ שֶׁל מְקוֹם, קָל וְחֹמֶר אֲנִי. מִה הַטְעֵנָה עַל מִשָּׁה וְאַהֲרֹן שֶׁהֵם לֹא עָשׂוּ קְדוּשָׁה ה' הֲרִי בְעַצְמָם הוֹצֵאת הַמִּים מִהַסֵּלַע יֵשׁ קְדוּשָׁה ה' גָּדוֹל! הֵאֵם נִשְׁמָע בְּעוֹלָם עַל אֶבֶן הַמוֹצִיאָה מִמֵּם מִתּוֹקִים וְרֹאיוּיִם לְשִׁתְיָה?!

מוֹבָא בַּמִּדְרָשׁ (נִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי פְּרִשְׁת חֻקֵּי רַמְז' תשס"ג) שֶׁכֶּשֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר אֶל מֹשֶׁה לְדַבֵּר אֶל הַסֵּלַע, הוּא אָמַר לוֹ: "שִׁנָּה עָלֶיךָ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הִלְכָה אַחַת וְהוּא מוֹצִיא מִמֵּם מִן הַסֵּלַע".

כְּאֲשֶׁר נִעְרַכָה ה'סִתְרָה' לְאִשְׁתְּ הַגָּאוֹן רַבִּי גְדַלְיָה נָדַל זצ"ל, רַב שְׁכוֹן "חֲזוֹן אִישׁ", גְּלוּ אֲנִשִּׁי ה'חֲבֵרָא קְדִישָׁא' שֶׁבְּגוֹפָה שֶׁל הַמְּנוּחָה חֶסֶר הֵלֵב.

כְּשֶׁשָּׁמַע זֹאת רַבִּי חַיִּים גְּרִינְמָן זצ"ל, הוּא נָטַשׁ אֶת הַהֲלוּיָהּ, רָץ לְבֵית הַחוּלִים וְאָמַר לְרוֹפְאִים: "אִם אַתֶּם לֹא מַחְזִירִים אֶת הֵלֵב, אֲנִי הוֹפֵךְ לָכֶם אֶת כָּל בֵּית הַחוּלִים!"

כְּשֶׁהִבִּינוּ הַרוֹפְאִים שְׁעוֹמֵד לִהְיוֹת פֶּה בִּלְגוֹן גָּדוֹל, הִשִּׁיבוּ לוֹ אֶת הֵלֵב וְהוּא נִקְבֵּר בִּיחָד עִמָּה. מִה חֲפָשׂוּ הַרוֹפְאִים בִּלְבָב שְׁלָה? עָשׂוּר לִפְנֵי פְטִירָתָהּ, הַתְּגַלָּה בִּלְבָבָהּ חָר גָּדוֹל, וּמִצַּד הַטֶּבַע לֹא הִיָּתָה לָהּ כָּל אִפְשָׁרוֹת לַחֲיוּת. הַרוֹפְאִים לֹא הִבִּינוּ כִּיצַד אִשָּׁה עִם חָר בִּלְבָב חָיָה אִפְלוּ רָגַע אֶחָד, וְלָכֵן לָקְחוּ אֶת הֵלֵב שְׁלָהּ, כְּדִי לַעֲשׂוֹת עָלֶיךָ מַחְקָר וּלְבַדֵּק זֹאת בְּצוּרָה יְסוּדִית.

הַרְבֵּנִית קִנְיָבִסקִי עָלֶיהָ הַשְּׁלוֹם שְׂאֵלָה פַּעַם אֶת שְׁכֵנֶתָהּ הַרְבֵּנִית נָדַל: "כִּיצַד אַתְּ מַצְלִיחָה לַחֲיוּת עִם חָר בִּלְבָב? אֲמָרָה הַרְבֵּנִית נָדַל: "כְּאֲשֶׁר נּוֹצֵר הַחֹר בִּלְבָבִי, אֲבַדְתִּי אֶת הַהֲכָרָה וְנִשְׁמַתִּי עֲלֶתָה לְשָׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ רָגַע אֲמָרְתִּי: 'רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי רּוֹצָה לְהַמְשִׁיךְ לַחֲיוּת וּלְקִיָּם מִצְוֹת'. שְׂאֵלוּ אוֹתִי: 'אֵיזוֹ מִצְוָה אַתְּ רּוֹצָה לְקִיָּם?' אֲמָרְתִּי: 'אַחַת הַמִּצְוֹת הַמִּיחָדוֹת שֶׁל הַנָּשִׁים הִיא הַפְּרִשְׁת חֻלָּה. אֶקְפִּיד בְּכָל שְׁבוּעַ לְאַפּוֹת חֲלוֹת וּלְהַפְרִישׁ חֻלָּה'. לְאַחֵר שְׂאֲמָרְתִּי זֹאת שְׁבַתִּי לַחֲיוּת!"

מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם, בְּכָל יוֹם שְׁשִׁי, הִיא הִיָּתָה אוֹפָה חֲלוֹת וּמִפְרִישָׁה חֻלָּה. כְּמָה זְמַן לּוֹקֵחַ לְהַפְרִישׁ חֻלָּה? לּוֹקְחִים קֶצֶת בָּצֵק וְאוֹמְרִים "חֲרִי זֶה חֻלָּה", וּבִזְזָה נִגְמַר הַסְּפּוֹר. וְהִנֵּה בִּזְכוּת הַמַּעֲשֶׂה הַזֶּה, הִיא זִכְתָּה לַחֲיוּת עוֹשֵׂר שְׁנַיִם בְּאַפֵּן נָסִי!

הוֹסִיפָה הַרְבֵּנִית קִנְיָבִסקִי: "בְּשִׁנַּת תשכ"ז עָבְרוּ עָלַי צְרוֹת מִשְׁנוֹת בְּזוֹ אַחֵר זו. יוֹם אֶחָד נִעְמַדְתִּי וְאֲמָרְתִּי: 'אֲנִי מַקְבֵּלָת עַל עַצְמִי בְּכָל יוֹם שְׁשִׁי לְאַפּוֹת חֲלוֹת וּלְהַפְרִישׁ חֻלָּה'. מִיָּד פָּסְקוּ מִמֶּנִּי הַצְרוֹת!"

כְּאֲשֶׁר בָּאָה עַל הָאָדָם צָרָה חֲלִילָה, הוּא יוֹשֵׁב וְחוֹשֵׁב מִה לַעֲשׂוֹת. אוֹמֵר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא: מִדּוּעַ אַתָּה מַחְפֵּשׁ לַעֲשׂוֹת הַשְׁתַּדְּלוּיּוֹת מְרֻבּוֹת? תִּתְּפֹס מִצְוָה וְתִתְחַזֵּק בָּהּ!

“זֹאת חֻקֵּי הַתּוֹרָה” (י"ט, ב') - סְפּוֹר

מַעֲשֶׂה בְּאַבְרָךְ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁעָמַד לִפְנֵי חֲתֻנַּת בָּתוּ, וּכְדֻרְכָם שֶׁל הָאֲבִרְכִים שָׂרָף אֶת רִגְלָיו מִגִּמְ"ח (גִּמְלוֹת חֲסִידִים) לְגִמְ"ח "וְקִבֵּץ עַל יַד יִרְבָּה" (מִשְׁלִי י"ג, י"א). אֶחָד הַגִּמְ"חִים הָיָה פְּעִיל בִּימֵי שְׁשִׁי בְּשַׁעוֹת הַצְהָרִים. הָאֲבִרְךְ מִלֹּא אֶת הַטְפָּסִים וְהַחֲתִים אֶת הָעִרְבִים, וּבִיּוֹם שְׁשִׁי בְּצִהָרִים הִלֵּךְ אֶל הַגִּמְ"ח וְקִבֵּל הַלּוּאָה בְּסוֹף אֲלָפִים דּוֹלָר. הוּא טָמַן אֶת הַכֶּסֶף בְּכִיס הַחֲלִיפָה וּפָנָה לְדַרְכּוֹ. הָיָה זֶה בְּעֶרֶב שַׁבַּת פְּרִשְׁת בַּמִּדְבָּר. בְּאוֹתָהּ שָׁנָה חָל חֹג הַשְּׁבוּעוֹת בְּמוֹצָאֵי שַׁבַּת. הָאֲבִרְךְ כָּבַד הָיָה לְבוֹשׁ בְּבִגְדֵי שַׁבַּת וְהַחֲלִיט לְשִׁים פְּעָמָיו לְכַתֵּל הַמַּעֲרָבִי, לְשַׁפֵּף שִׁיחַ לִפְנֵי אָבִיו שֶׁבְּשָׁמַיִם שִׁינְעִלִיחַ אֶת דְּרָכּוֹ. כְּשֶׁהִגִּיעַ לְעִיר הָעֵתִיקָה כָּבַד הָיָה סְמוּךְ לְזְמַן כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת, וְאִז, לְפֶתַע, הוּא נִזְכַּר שֶׁבְּכִיס הַחֲלִיפָה שֶׁלוֹ הוּא שָׁמַר אֶת כֶּסֶף הַהֲלּוּאָה שֶׁנִּטַּל מִהַגִּמְ"ח.

מִה עוֹשִׂים כַּעֲתָ? הֵיכַן יִנִּיחַ אֶת הַכֶּסֶף לְמִשְׁךְ יוֹמִים, עַד צֵאת הַחֹג? לְרַגַע עֲלָתָה בִּלְבוֹ הַמַּחְשָׁבָה, אוֹלִי הוּא יָכוֹל לְהַסְתֵּמֶךְ עַל כָּל מִיָּה קוֹלוֹת וְהַתִּירִים, סוּף-סוּף מִדְּבַר בְּסִכּוּם כֶּסֶף גָּדוֹל, וְהִרִי הַתּוֹרָה חִסָּה עַל מִמוֹנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל... אֵךְ כִּהְרָף עֵין הוּא סָלַק אֶת הַמַּחְשָׁבָה הַזֹּאת וְאָמַר בִּלְבוֹ: 'אֲנִי בָּא לְהַתְּפַלֵּל לָהּ' שִׁינְזָכָה אוֹתִי בְּסִיעָתָא דְשְׁמַיָּא, וְאִיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת לַפֶּעַל נֶגֶד רְצוֹנוֹ?!

הוּא נָגַשׁ אֶל הַבֵּית הַקְּרוֹב בְּרֹבַע הַיְּהוּדִי וּדְפַק בְּדַלֶּת. פָּתַח לוֹ יְהוּדִי אֲמֵרִיקָאִי מְבֹגֵר. אָמַר לוֹ הָאֲבִרְךְ: "אֲנִי בִּדְרָךְ לְכַתֵּל, נִתְקַעְתִּי עִם אֲלָפִים דּוֹלָר בְּכִיס, אֲנִי רּוֹצָה לְהַפְקִיד אֶצְלָךְ אֶת הַכֶּסֶף עַד אַחֲרֵי שְׁבוּעוֹת". אָמַר לוֹ הַיְּהוּדִי: "אִיךְ אַתָּה סוֹמֵךְ עָלַי, הֲלֹא אֵינְךָ מְכִיר אוֹתִי? כְּנֶרְאָה שְׂאִינְךָ סוֹבֵל מִמַּחְסוֹר בְּכֶסֶף, לְכָל הַיּוֹתֵר יִלְכוּ לָךְ אֲלָפִים דּוֹלָר" ... הִשִּׁיב הָאֲבִרְךְ: "הַלּוּאִי!..."

הַכֶּסֶף הַזֶּה הוּא הַלּוּאָה מִגִּמְ"ח לְחֲתֻנַּת בָּתִּי. אָבִל אֵין נִפְקָא מִנָּה מִה מַּצְבִּי הַכִּלְכִּלִי. אִם הַכֶּסֶף הוּא מַקְצָה וְאִסוּר לְטַלֵּט אוֹתוֹ בְּשַׁבַּת - אֵין כָּאֵן שׁוֹם שְׂאֵלָה. אִם אִסוּר - אִסוּר! הַיְּהוּדִי לָקַח מִיָּדוֹ אֶת הַכֶּסֶף וְהִנִּיחוֹ בְּתוֹךְ אַחַת הַמַּגְרוֹת בְּסִלּוֹן. הָאֲבִרְךְ הוֹדָה לוֹ עַל אֲדִיבוּתוֹ, בָּרַךְ אוֹתוֹ בְּבִרְכַּת 'שַׁבַּת שְׁלוֹם' וּמִהֵרָ לְהִגִּיעַ לְכַתֵּל.

בְּמוֹצָאֵי חֹג הַשְּׁבוּעוֹת חָזַר הָאֲבִרְךְ לְרֹבַע הַיְּהוּדִי כְּדִי לְטַל אֶת כֶּסֶפוֹ בְּחֻזָּרָה. הַיְּהוּדִי הָאֲמֵרִיקָאִי פָּתַח אֶת הַמַּגְרָה וְהַחְזִיר לוֹ אֶת חֲבִילַת הַשְּׁטֵרוֹת. כְּשֶׁהִחְזִיק הָאֲבִרְךְ בִּידוֹ אֶת חֲבִילַת הַדּוֹלָרִים הִיא נִרְאָתָה לוֹ כִּי עָבָה מִדִּי... לִיתֵּר בְּטַחּוֹן הוּא סָפַר אֶת הַסִּכּוּם, וְאִז הִתְבָּרַר לוֹ כִּי יֵשׁ שֵׁם אַרְבַּעַת אֲלָפִים דּוֹלָר... הוּא סָפַר שׁוֹב, אוֹלִי טַעָה בְּסִפְרָהּ, אֵךְ גַּם בְּסִפְרָהּ הַחוֹזֶרֶת הַתּוֹצָאָה הִיָּתָה זֹהָ - אַרְבַּעַת אֲלָפִים דּוֹלָר. הוּא פָּנָה לַיְּהוּדִי הָאֲמֵרִיקָאִי וְאָמַר לוֹ: "יֵשׁ לָךְ הַסֶּבֶר לְתַעֲלוּמָה? לִפְנֵי שַׁבַּת הַבֹּאֵתִי לָךְ חֲבִילָה שֶׁל אֲלָפִים דּוֹלָר, אֵךְ כַּעֲתָ יֵשׁ בְּחֲבִילָה אַרְבַּעַת אֲלָפִים דּוֹלָר... אִיךְ מֵאֲלָפִים נִהְיָה אַרְבַּע?" ... הַיְּהוּדִי חִיָּךְ וְאָמַר: "אֶפְתֵּר לָךְ אֶת הַתַּעֲלוּמָה. יֵשׁ לִי אֶחָד שֶׁגֵּר בְּאַרְצוֹת הַבְּרִית. לִפְנֵי כְּמָה זְמַן הוּא נָתַן לִי אֲלָפִים דּוֹלָר דְּמִי מַעֲשֵׂר, כְּדִי שְׂאֲתֵן אוֹתָם לְאַבְרָךְ שֶׁנִּמְצָא בְּמַצֵּב דְּחוּק. כְּשֶׁבִּאתָ אֵלַי לִפְנֵי שַׁבַּת, רִאִיתִי אִיךְ אַתָּה מוֹכֵן לְהַפְקִיד אֶת הַכֶּסֶף בִּיָּדִי אָדָם שְׂאִינְךָ מְכִיר, וּבִלְבָד שְׂלֹא תִּתְּנֵנִי לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת. אֲמָרְתִּי לִי שְׂאֵלוּ כֶסֶף גִּמְ"ח שְׁנוּעֵדוֹ לְחֲתֻנַּת בָּתֶּךָ, וּמִכָּף הַבְּנִיתִי שְׂאֲתָה בְּמַצֵּב דְּחוּק. כְּשֶׁהִלַּכְתָּ נִזְכַּרְתִּי בְּכֶסֶף הַמַּעֲשֵׂר שְׂאֲחִי נָתַן לִי לְחֻלָּה. הַמַּחְשָׁבָה הָרַשׁוּנָה שֶׁעֲלָתָה בְּרֹאשִׁי הִיָּתָה: אֵיזוֹ סִיעָתָא דְשְׁמַיָּא! מִן הַשָּׁמַיִם זְמַנוֹ לְתוֹךְ בֵּיתִי אֶת הָאִישׁ שְׂרָאוֹי לְקַבֵּל אֶת דְּמֵי הַמַּעֲשֵׂר"...

[שֵׁשׁ בְּאַמְרֵתְךָ]

”וְתַמַּת שֵׁם מְרִים וְתִקְבֵּר שֵׁם... וְלֹא הָיָה מִיִּם לַעֲדָה...” (כ', א'-ב') - ספור

כְּאִשֶּׁר נִפְטְרָה מְרִים פְּסָקָה הִבָּאָר, וּמִזָּה לְמִדָּה הִגְמָרָא (תַּעֲנִית ט.) שְׁכַל 40 שָׁנָה שֶׁהָיוּ בְּמִדְבָּר הֵיטָה לָהֶם הִבָּאָר בְּזִכּוֹת מְרִים (רש"י). וְצָרִיךְ עֵינֵינוּ מִדּוּעַ זָכְתָה מְרִים לְבָאָר?

ה'שִׁפְתֵי חֲכָמִים' מְבִיא מ'רַבְּנֵינוּ בְּחַיִּי', שֶׁמִּפְּנֵי שֶׁהִתְמַיְנָה מְרִים לְמַשָּׁה עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֹר עַל הַמֵּיִם, לָכֵן נַעֲשֶׂה לָהּ זָכוֹת זֶה שֶׁל הִבָּאָר. וְהַדְּבָר טַעֲמוֹ בְּאֹר, שֶׁהָיָה הַמַּהֲלָךְ שֶׁל מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה הוּא שֶׁתִּגְמֹל הַשֶּׁכֶר הוּא בְּדוּמָה לְמַעֲשֵׂה הַמִּצְוָה, וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַמִּצְוָה לֹא הָיָה בְּמִים אֲלָא בְּמָה שֶׁשִּׁמְרָה עַל מַשָּׁה, וּמִדּוּעַ זָכְתָה לְמִים? רַבִּי יְדוּד הַקָּשֶׁר זצ"ל בָּאָר הַעֲנִין (בְּאִמְרֵי דוד) עַל פִּי מָה שֶׁשָּׁמַע מִפִּי הַגָּרִי"ש כְּהֵנֶמֶן זצ"ל בְּשֵׁם ה'חֹפֶץ חַיִּים' בְּבִאֹר דְּבָרֵי הִגְמָרָא (עֲרֻבִין נ"ה): אָמַר רַבִּי אֲבָדִימִי בֶר חֲמָא בֶר דּוֹסָא, מֵאִי דִכְתִּיב (דְּבָרִים ל', י"ב-י"ג) 'לֹא בְּשָׁמַיִם הִיא וְלֹא מִעֲבֹר לִים הִיא', לֹא בְּשָׁמַיִם הִיא - שָׂאֵם בְּשָׁמַיִם הִיא אֶתָּה צָרִיךְ לַעֲלוֹת אַחֲרֶיהָ. וְקִשָּׁה, וְכִי אֶפְשָׁר לַעֲלוֹת בְּסֻלָּמוֹת וְלַהֲגִיעַ הַשְּׁמַיְמָה!?

וּבִאֹר ה'חֹפֶץ חַיִּים' שֶׁהַחַיּוֹב הוּא לְהִתְחִיל לַעֲלוֹת, אִף שִׁיּוּדַע שָׂאִין בְּכוּחוֹ לַהֲגִיעַ. וְרֹאאִים מִזָּה שֶׁלִּגְדֹר חַיּוֹב הַהִשְׁתַּדְּלוּת בַּתּוֹרָה - אֵין שִׁיכּוֹת לְתוֹצְאוֹת, וּבְעֵינֵינוּ רוּחָנִיּוֹת מַחֲיִיבִים לַעֲשׂוֹת אִף הַשְׁתַּדְּלוּת שָׂאִין בְּכוּחָה לְהִבִּיא לְתוֹצְאוֹת.

וְהוֹסִיף לְבָאָר אֶת דְּבָרֵי הַמִּדְרָשׁ רַבָּה (שִׁיר הַשִּׁירִים פָּרָק א' סִימָן ד') עַל רַבִּי חֲנִינָא בֶן דּוֹסָא שֶׁהָכִין אֲבָן לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, וְלֹא יָכוֹל הָיָה לְהַעֲלוֹתָה לִירוּשָׁלַיִם עַד שֶׁהִזְמִין לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא 5 מִלְּאָכִים שֶׁנִּדְּמוּ לוֹ כְּבָנֵי אָדָם, וְאָמְרוּ לוֹ שִׁיעֲלוּ אֶת הָאֲבָן לִירוּשָׁלַיִם וּבִלְבַד שִׁיתָן יְדוֹ עֲמֵהֶם. וְקִשָּׁה, מָה יוֹעִיל שִׁיתָן יְדוֹ עֲמֵהֶם? וּבִאֹר, שָׂאִף שָׂאִינוּ יָכוֹל לְהַעֲלוֹת אֶת הָאֲבָן וְאֵין עֲזָרָתוֹ כָּלוּם, מִכָּל מְקוֹם הוּא מַצִּדּוֹ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת הַשְׁתַּדְּלוּת, אִף שָׂאִינָה עוֹזֶרֶת. וְזֶה הִבָּאָר בְּתִמְרָה שֶׁנִּסְתָּה לַפְתּוֹת אֶת יְהוּדָה (בְּרֵאשִׁית ל"ח, י"ד) וְאִיךָ עָלָה בְּדַעֲתָה שִׁישְׁמַע לָהּ, וְאִף עַל פִּי שִׁישׁ תְּרוּצִים עַל יְהוּדָה שֶׁדָּחְפוּ מִלְּאָךְ שֶׁל תִּאֲוָה (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָק כ"ה ס"ח) אֲבָל תִּמְרָה מִנֵּינָה יְדַעָה זֹאת? וְצָרִיךְ לוֹמַר שֶׁנִּסְתָּה לַעֲשׂוֹת הַשְׁתַּדְּלוּת כְּפִי כּוּחָה בְּעֵינֵינוּ רוּחָנִי, אִף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִרְאָה הַתּוֹצְאוֹת.

וְרַבִּי חַיִּים שְׁמוּאֵלִיץ זצ"ל בָּאָר כֵּן עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ב, ה) 'וְתִשְׁלַח אֶת אֲמָתָה (יְדָה) וְתִקְחֶהוּ, וְרַשִׁי מְבִיא אֶת הִגְמָרָא (סוֹטָה י"ב): שֶׁנִּתְאַרְכָּה יְדָה שֶׁל בַּתִּיהָ אֲמוֹת הַרְבֵּה.

וְקִשָּׁה, מָה חֲשָׁבָה? הָיָה רֵאֶתָה שֶׁהִתְבָּה רְחוּקָה מִמֶּנָּה, וּמִדּוּעַ שִׁלְחָה אֶת יְדָה? הִבָּאָר הוּא שֶׁכֵּינֵן שֶׁמִּצְוָה הַלְצִיל - עֲשֵׂתָה מָה שֶׁבִּיכְלָתָה, וְאִף שֶׁלֹּא נִרְאָה שִׁיעִיל, מִכָּל מְקוֹם עֲשֵׂתָה הַשְׁתַּדְּלוּת כְּפִי כּוּחָה.

נַחֲזֹר לְמְרִים: לֹאִיזוּ תַּכְלִית עֲמָדָה שֵׁם עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֹר, הָיָה מַשָּׁה רַבְּנֵינוּ הָיָה בְּסֻכָּה וְהַחֲשָׁשׁוֹת הָיוּ אוֹ שֶׁהַיָּאֹר יִטְבִּיעַ אֶת הַתְּבָה, אוֹ שֶׁהַמִּצְרִים יִקְחוּהָ, וְלִשְׁנֵי חֲשָׁשׁוֹת אֵלוֹ לֹא תוֹכֵל מְרִים לַעֲזֹר. הַתְּרוּץ נִרְאָה שֶׁהִנֵּה יְדַעוּ כִּבְר שֶׁמַּשָּׁה עֲתִיד לִהְיוֹת רוּעָה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּפִי שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת ב', ב') 'וְיִתְרָא אֶתוֹ כִּי טוֹב הוּא', וְאֵין 'טוֹב' אֲלָא תּוֹרָה, וְאֵם כֵּן יְדַעָה שֶׁהוּא יִתֵּן תּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, וְלָכֵן גַּם הַהִשְׁתַּדְּלוּת בְּהַצִּלָּתוֹ הִיא כְּהַשְׁתַּדְּלוּת בַּתּוֹרָה, וּבְהַשְׁתַּדְּלוּת לַתּוֹרָה - אֵין שִׁיכּוֹת לְתוֹצְאוֹת, וְלָכֵן הָיָה עָלֶיהָ לַעֲשׂוֹת כְּפִי כִּלְתָּהּ, אִף שָׂאִין בְּכוּחָה לְהִבִּיא לְתוֹצְאָה.

וְהִנֵּה הִבָּאָר נִמְשָׁלָה לַתּוֹרָה, שְׁכַל שִׁירַת הִבָּאָר הִיא רִמָּז לַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בְּמִדְבָּר רַבָּה (פָּרָק י"ט סִימָן כ"ו) עַל הַפְּסוּק (כ"א, י"ח-י"ט) 'בָּאָר חֲפִירָה שְׂרִים... וּמִמִּדְבָּר מִתְּנָה וּמִמִּתְנָה נַחֲלִיאֵל', וְכֵן מְצִינוּ בְּמִדְרָשׁ (נִלְקוּט שְׁמַעוֹנִי רִמָּז רפ"ו) שֶׁהַתּוֹרָה נִמְשָׁלָה לְמִים, וְגַם הִבָּאָר נִבְעֵת וְהוֹלֵכֶת, וְזֶה כְּעֵין דְּבָרֵי תּוֹרָה שֶׁמִּתְגַּבְּרִים.

וּבְגִמְרָא (בְּבֵא קָמָה פ"ב) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת ט"ו, כ"ב) 'וַיִּלְכּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבָּר וְלֹא מְצָאוּ מִים', דָּרְשׁוּ חז"ל: אֵין מִים אֲלָא תּוֹרָה. וּבְזֶה מִבָּאָר מָה שֶׁזָּכְנוּ לְבָאָר בְּזִכּוֹתָהּ שֶׁל מְרִים, שֶׁכְּנֶגֶד זֶה זָכְתָה לְבָאָר שֶׁהִיא כְּנֶגֶד תּוֹרָה, שֶׁזָּכְתָה לְמִים הִיא כְּנֶגֶד מַעֲשֵׂה שְׁעִשְׂתָה עַל הַמֵּיִם, שָׂאִין גְּבוּל לְהַשְׁתַּדְּלוּת בַּתּוֹרָה, וְאִף בְּלִי תּוֹצְאוֹת, לָכֵן זָכוּ לְבָאָר שֶׁהִיא רִמָּז לַתּוֹרָה. וְאֵם נַעֲנוּ בַּחֲפִירַת בָּאָר, שְׁעוֹשִׂים חֲפִירָה וְהִיא מִתְמַלֵּאת מֵאֲלִיָּה, שָׂאִין הַהִשְׁתַּדְּלוּת בְּבָאָר לְמִלָּא מִים אֲלָא לְחַפֵּר, וְהַמֵּיִם בָּאִים מִעֲצָמָם.

וְכֵן מוּבָא בְּגִמְרָא (מִגִּילָה ו') 'לְגַעֲתָ וּמִצַּאתָ תֵּאֱמִין' - אִף אַחֵר הִיגִיעָה - הַזָּכִיָּה הִיא מְצִיאָה, וְלָכֵן זָכְתָה מְרִים לְבָאָר מִים, וְלֹא רַק מִים. [לְהַתְעַדוֹ בְּאַהֲבָתָךְ]

”וַיִּבְנוּ אֶת אֶהֱרֹן שְׁלֹשִׁים יוֹם כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל...” (כ', כ"ט) - ”יְשִׁיבַת הָאֶהֱבָה”

חז"ל אוֹמְרִים בְּמִדְרָשׁ: "כֵּינֵן שֶׁנִּפְטְרָה מַשָּׁה רַבְּנֵינוּ מָה כְּתִיב בָּהּ? 'וַיִּבְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת מִשְׁכָּנוֹ'. וּבְאַהֲרֹן כְּתִיב 'כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל' וְאֶפְלוּ נָשִׁים, וְלֹא נָשִׁים בְּלִבָּד אֲלָא שֶׁהָיוּ מִפְּלִשִׁין טִיט וְעַפְרָ לִטָּף לְקִיָּם מָה שֶׁנֶּאֱמַר: 'כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל'.

תִּנְא: שְׁמוֹנִים אֲלֶף בַּחוּרִים קְרוּאִים בְּשֵׁם אֶהֱרֹן יִצְאוּ אַחֲרֵי מִטָּתוֹ, אֲמָאִי מִרְחֻמִּיתָהּ וּמֵאֵן דְּאִיְהִדֵּר וְאִיְתַעֲבָרָה" (אֲמָא, מִכּוּחַ רַחֲמִיָּה, [מִגְנָה עַל] מִי שֶׁחֲזָר בְּתִשּׁוּבָה וְהִתְעַבְּרָה [בּו/עֲבוּרָה]) (מִסְכָּת פֶּלָה רַבְתִּי ג). אַחֵר מִטָּתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן הִכְהֵן צָעֵדוֹ שְׁמוֹנִים אֲלֶף בַּחוּרִים, שֶׁנּוֹלְדוּ כְּתוֹצְאָה מִשְׁלוֹם הַבֵּית שֶׁהִשְׁפִּין בֵּין הוֹרִיָּהֶם. בַּחוּרִים אֵלוֹ נִקְרְאוּ עַל שֵׁם אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁבְּזִכּוֹתוֹ בָּאוּ לְעוֹלָם.

נִתֵּן לְהַנִּיחַ, שֶׁבְּנוֹסָף לְשְׁמוֹנִים אֲלֶף שֶׁצָּעֵדוֹ אַחֵר הַמִּטָּה, הָיוּ עוֹד לְפָחוֹת שְׁמוֹנִים אֲלֶף בְּנוֹת שֶׁנּוֹלְדוּ בְּזִכּוֹת אֶהֱרֹן. אֲבָל גַּם אִם נַחֲשֵׁב רַק אֶת מִסְפַּר הַבָּנִים, נִגִּיעַ לְכַמּוֹת עֲצוּמָה שֶׁל בָּתִּים שֶׁנּוֹתְרוּ בְּשִׁלְמוֹתָם הוֹדוֹת לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן.

אִם נַחֲלַק שְׁמוֹנִים אֲלֶף לְמִסְפַּר הַיָּמִים הַחוֹלְפִים בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה, נִגִּיעַ לְמִסְקָנָה שֶׁאַהֲרֹן הַכֹּהֵן טַפַּל בְּכָל יוֹם בְּיִתְרָה מִחֲמַשָּׁה זִוְגוֹת. בְּכָל יוֹם לֹא יוֹצֵא מִהַכֵּל, כּוֹלָל שֶׁבֶת חַג וּמוֹעֵד, הַמִּתְנִינוּ בְּפִתַח אֶהֱלוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן לְפָחוֹת חֲמֵשֶׁה זִוְגוֹת שֶׁהַשְּׁלוֹם לֹא שָׂרָה בְּבִיתָם. מַעֲנִין עַל מָה הָיָה לָרִיב בְּמִדְבָּר! אֲכָל - יָרַד מִהַשְּׁמַיִם! כְּבִיסָה - עָשָׂה הַעֲנָן! חֲשַׁמֵּל לֹא הָיָה צָרִיךְ, הָיָה אֶת עֲמוּד הָאֵשׁ...

הַמִּשְׁנָה אוֹמְרָת: "הָיוּ מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אֶהֱרֹן אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמִקְרָבָן לַתּוֹרָה" (אַבוֹת פ"א מ"ב).

מִקְשָׁה רַבִּי אֲלֶעָזָר אֲזָכְרִי זצ"ל ב'סִפְר הַחֲרָדִים" (פָּרָק ח') מִדּוּעַ הַמִּשְׁנָה אִמְרָה "הָיוּ מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אֶהֱרֹן" וְלֹא "לִמַּד מֵאַהֲרֹן", הָרִי אֶהֱרֹן כְּבָר אֵינוֹ בֵּין הַחַיִּים וְלֹא נִתֵּן לְהִיּוֹת מִתְלַמְּדִי. רַבִּי אֲלֶעָזָר אֲזָכְרִי מִתְרַץ, שֶׁכְּפִי שֶׁבְּעוֹלָם הָיָה יֵשׁ יְשִׁיבוֹת שׁוֹנוֹת, כִּד בְּעוֹלָם הַבָּא יֵשׁ יְשִׁיבוֹת שׁוֹנוֹת. וְיִשְׁיבָתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן, שֶׁהָיָה רוֹדֵף שְׁלוֹם וְאוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת נִקְרָאת 'מִתְיַבֶּתָּא דְּרַחֲמִיּוֹתָא' כְּלוֹמַר "יְשִׁיבַת הָאֶהֱבָה". כִּד לְהִתְקַבֵּל לִישִׁיבָתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אֵין צָרִיךְ לְהַבְחִין עַל חֲצִי ש"ס וְלַהּוֹכִיחַ בְּקִיאוֹת בְּסִדְרֵי נִזְקִין, נָשִׁים וְקִדְשִׁים.

מִבְּחִן הַקְּבִלָה לִישִׁיבָתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן נִעְרַף לְפִי פְּרָמְטְרִים יְחוּדִים. מִי שֶׁהָיָה אוֹהֵב שְׁלוֹם וְרוֹדֵף שְׁלוֹם בְּעוֹלָם הַזֶּה, זָכָאִי לְהִתְקַבֵּל לִישִׁיבָתוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן בְּעוֹלָם הַבָּא. מִי שֶׁהִשְׁרָה סְבִיבוֹ אוֹיְרָה נְעִימָה, מִי שֶׁנּוֹכַחְתּוֹ הַשְּׁפִיעַ שְׁלוֹם וְשִׁלּוּה, זָכָאִי לְהִיּוֹת תְּלַמִּידוֹ שֶׁל אֶהֱרֹן ב'יְשִׁיבַת הָאֶהֱבָה". לָכֵן אָמְרוּ חז"ל "הָיוּ מִתְלַמְּדֵי שֶׁל אֶהֱרֹן", לְלַמְּדָנוּ שְׁמִי שֶׁהַקְרִין עַל כָּל סוֹבְבֵינוּ אֶהֱבָה וְאַחֲוָה, זֹכָה לְהִיּוֹת מִתְלַמְּדִי שֶׁל אֶהֱרֹן ב'מִתְיַבֶּתָּא דְּרַחֲמִיּוֹתָא" הִלָּא הִיא יְשִׁיבַת הָאֶהֱבָה.

"זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים" (י"ט, ד)

התורה רוצה שלא נצטער - ספור

כל אחד יודע שמת הוא אבי אבות הטמאה. מדוע יש לו דין של טמאת שבעה? אומר החזקוני: 'החמיר הכתוב בטמאת אדם על כל שאר טמאות שבעולם, כדי שלא יהיו בני אדם מצויין אצל מתיהם מתוך חבתם ויצטערו יותר מדי'.

כדי שבני אדם לא יהיו שקועים עמק באבל על קרוביהם שנפטרו מן העולם, הפכה התורה את האדם המת לאבי אבות הטמאה... התורה רוצה שלא נצטער!

לאחד מגדולי הרבנים שבאר"ה, הרב מסינעט, נפטרה בת לא עלינו. משתמו ימי האבלות, הוא קרא למשפחה, והראה להם את קרטון החלב... הוא הצביע על התאריך שהופיע על האריזה ואמר: עד התאריך הזה החלב ראוי לשתיה... לאחר מכן - החלב נעשה חמוץ! כמו שלחלב יש תאריך שמכאן ואילך אין לו שם 'חלב', כך גם לאבלות ולבכי יש תאריך, שמעתה והלאה אין לזה שום טעם... אם מתאבלים ובוכים אחרי השבעה - זה חמוץ! הרב'ה מקלויזנבורג זצ"ל אבד אשה ואחד עשר ילדים בשואה, ה' נקם דמם. הוא הסביר את הפסוק: 'הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמד' - אין 'ויהי' אלא לשון צער... מי שאמר שיהיה צער, הוא גם זה ש'צוה ויעמד'!

עוד מספר על האדמו"ר מרחמסטריווקא אר"ה, שבנו נפטר בפתאומיות, בעודו אברך, והאבל היה גדול... לאחר כמה חדשים חתן האדמו"ר נכד, והוא היה בשמחה עצומה! שאלו אותו בניו: 'איך אפשר להיות בשמחה גדולה כל כך?! הרי השבר על מות הבן הוא גדול מנשוא'... אמר להם האדמו"ר: אתם חושבים שאני לא עשוי מבשר ודם?! אתם חושבים שהלב שלי לא שבור לרסיסים?! חשבתי לעצמי במעמד החפה, שמיד לאחר שהחתן שובר את כוס הזכוכית, כלם מכריזים 'מזל טוב!' מה פשר המנהג הזה? אלא רוצים ללמד את החתן, שגם אם שברת כוס... גם זה מזל טוב, והפל לטובה! [אפרין שלמה]

"זאת התורה אדם כי ימות באהל" (י"ט, ד) -

גדולי ישראל שעסקו בתורה ביום המיתה ובשעת פטירתם.

משה רבנו - על אף שעסק ללא הרף בלמוד התורה לבני ישראל, לא מנע ביום מותו להורותם ולהדריכם בדברי תורה, ולמדם באותו היום פרשיות נצפים וילך והאזינו. ולא זו בלבד, אלא שבאותו היום סמוך למיתתו ברכם והשלים להם פרשת וזאת הברכה, ולא הסתפק בזה, אלא הוסיף לכתב בו ביום "ג ספרי תורה (מדרש רבה דברים ט, ט).

רבי אליעזר - מובא בגמרא (סנהדרין ס"ח): כשחלה רבי אליעזר נכנסו רבי עקיבא וחבריו לבקרו, ושאלו ממנו בדיני טמאה וטהרה, והיה עונה להם, עד ששאלוהו בדין מנעל שעל גבי האמום (האמום הוא דפוס עץ או מתכת בצורת כף רגל) שאינו מחסר מלאכה, האם כבר יש שם כלי עליו - ומקבל טמאה, או עדין חסר גמר מלאכה - וטהור הוא, וענה רבי אליעזר: "טהור", ויצאה נשמתו בטהרה.

רבה בר נחמני - הגמרא (בבא מציעא פ"ו) מספרת על רבה בר נחמני שיצאה נשמתו בטהרה בשעה שפסק הלכה בספק צרעת, ואמר "טהור". יצאה בת קול ואמרה: אשריך רבה בר נחמני, שגופך טהור ויצאה נשמתך בטהור.

רבי שמעון בר יוחאי - ביום מותו עסק בגלוי כל הנסתרות אותם לא הספיק לגלות בחייו, ומסר את האדרא זוטא ביום פטירתו (זהר פרשת האזינו), ובסוף האדרא מובא תוך כדי שאמר "כי שם צוה ה' את הברכה" (תהלים קל"ג, ג) יצאה נשמתו לפני שסימו.

שמואל הקטן - מובא בגמרא (סנהדרין י"א): "פעם אחת היו מסבין בעליה ביבנה, ונתנה עליהם בת קול מן השמים: 'יש פאן אחד שראוי שתשרה עליו שכינה, אלא שאין דורו זכאי לכך'. נתנו חכמים עיניהם בשמואל הקטן. אף הוא אמר בעת מיתתו, רבן שמעון בן גמליאל הנשיא ורבי ישמעאל בן אלישע כהן גדול יהרגו בחרב (רש"י), ורבי עקיבא ורבי חנניא בן תרדיון לשאר מיתות ושאר עמא לביא". ובארו הראשונים שאף על פי שבחייו לא זכה שתשרה עליו שכינה, שלא היה דורו ראוי, מכל מקום בעת מיתה הגיע לשלמות ששרתה עליו רוח נבואה.

רבנו משולם - רש"י (זבחים מ"ה: ד"ה ה"ג) הביא פרוש מרבנו משולם בר קלונימוס, פרוש אותו אמר בשעת מיתתו, והוא שפרשו של המלה 'נומי', הוא 'אמר', למשל אם כתוב 'נומי רבי שמעון', פרושו 'אמר רבי תרצה שמעון'.

ובתוספות במסכת מנחות (ק"ט: ד"ה 'בתחלה') הביא פרוש זה בשם רבנו קלונימוס אביו. וכתבו התוספות במנחות שרבנו קלונימוס אמר בעת פטירתו ג' דברים 'כמפי נבואה': "ורבנו קלונימוס, אביו של רבי משולם, הגיה כלשון שני בעת פטירתו וכו', וג' דברים הגיה כמפי נבואה בעת פטירתו, זאת ועוד אחרת שהיה כתוב בגמרא (זבחים מ"ה: דברים שאין חזבין עליהם משום פגול, חזבין עליהם משום נותר וטמא חוץ מהדס, 'ונומי' רבי שמעון מחזב בדבר שדרכו להאכל, אמר רבי שמעון, ועוד הגיה בגמרא שבועות 'סכין מושכתן למה שהן'.

ועל כל פנים ממעשה זה נלמד מוסר השכל על גדל דביקות ואהבתו לתורה הקדושה, שבשעת מיתתו היה עוסק לפרש מלת 'נומי' שבש"ס מסכת זבחים, שדברי תורה היו חזבין עליו ביותר, והגה בהם בשעת מיתתו, הפלא ופלא.

בברכת התורה

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל ועדוק: מרן הראש"ל הרב עובדיה יוסף זצ"ל מרת אימ: שרה-סרח בת שמחה ויוסף: הרב מאיר נסים בן כמסאנה מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה: הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל נפתלי בן רוזה: אברהם בן שמחה: גורלי בן שמחה: יעקב ישראל בן גלית רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: בן ציון קליין שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: אפרים בן מדלן אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (חג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו שמחה בת סרח: יפה נדרה בת נעמה: רוזה בת שמשון: דליה בת חיים הגר בת אהרן והרטה: כותן בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמסה: ורד בת אידה: חנה בת אביבה וראובן שושנה נוואל בת שדרה: רבקה בת רחל

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה גילי בלומנר, אלעזר בן שמחה, יצחק בן גיטי
זיווג הגור: גימלי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: בתיה בת אסתר: זרבה בת אטו נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה: אריק בן חיה: שלי בת חיה

לרפואה:

אהרן בן רוזה: משה בן רוזה
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
עודד בן גור: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה
אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: אהרן בן מרים
רחל בת נאורה: חות בת לינה: נטית בת רחל
למור הודיה, ושרונה בנות תורן יפה

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: יאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: לאה רחל בת איריס: טריק בת למלם
ויקטוריה תקוה בת רנה: דניאלה בת עופרה
מאיר יעקב בן רחל: חילה בת ישראלה
מירי בת סוזן: חיים יוסף בן איריס: סרה בת שהאין

להזמנות, להקדשות ולתרומות במייל:

Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים